

DOCUMENT DE POZIȚIE

Impactul pandemiei cu Covid-19 asupra sectorului HORECA și măsuri pentru menținerea și crearea locurilor de muncă

Acest Document de Poziție reflectă situația din sectorul HORECA, poziția reprezentanților sectorului privind impactul pandemiei cu Covid-19 asupra sectorului HORECA și măsurile pentru menținerea și crearea locurilor de muncă.

Documentul a fost elaborat în cadrul Planului de Advocacy al Platformei Naționale a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic.

Obiectivele principale ale Planului de Advocacy pentru perioada 2020-2021 a Platformei Naționale a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic includ consolidarea implicării societății civile în luarea deciziilor atât la nivel național, cât și la nivelul UE, sprijinirea formatelor participative de elaborare a politicilor, precum și desfășurarea acțiunilor de monitorizare a implementării reformelor în țară.

Documentul de poziție este realizat cu suportul Platformei Naționale a Forumului Societății Civile din cadrul Parteneriatului Estic prin intermediul schemei de Re-grantare a Forumului Societății Civile (FSCR) și este finanțată de către Uniunea Europeană ca parte a sprijinului acordat societății civile din regiune.

Autori: Sergiu Iurcu, Liliana Poștan

Chişinău, 2021

**Impactul pandemiei cu Covid-19 asupra sectorului HORECA şi măsuri pentru
menţinerea şi crearea locurilor de muncă**

Cuprins:

1. Amploarea consecinţelor pandemiei cu Covid-19 asupra economiei.....	3
2. Măsuri de atenuare a consecinţelor pandemiei cu Covid-19 întreprinse de Guvern.....	4
3. Rezilienţă şi adaptare a întreprinderilor la noile condiţii de activitate, cu accent pe noile priorităţi: economie verde, digitalizare şi incluziune.....	5
4. Măsurarea impactului pandemiei cu Covid-19 asupra sectorului HORECA şi a rezilienţei întreprinderilor din acest sector.....	6
5. Constatări şi recomandări.....	14
6. Planul de Advocacy pentru perioada 2020-2021 a Platformei Naţionale a Forumului Societăţii Civile din Parteneriatul Estic: valoarea acţiunilor HORECA pe această platformă.....	16

1. Amploarea consecințelor pandemiei cu Covid-19 asupra economiei

Viața economică și socială în anul 2020 a fost într-un mod foarte profund schimbată de o criză cuprinzătoare provocată de pandemia cu Covid-19. În 10 luni ale anului 2020 mediul economic, social, și nu în ultimul rând, sanitar a trebuit să facă față la o nouă realitate cu care nu ne-am confruntat, într-o astfel de amploare, până în prezent.

Republica Moldova, într-o măsură similară altor țări din lume, a avut de suferit ca urmare a consecințelor pandemiei cu Covid-19. S-au realizat mai multe studii și cercetări pentru evaluarea impactului pandemiei asupra economiei și societății din Republica Moldova. Cercetările au avut ca scop să evalueze impactul asupra economiei, cât și asupra diferitor sectoare. Prezentul document vizează o analiză mai complexă și accentuată a sectorului HORECA și turismului.

Astfel, conform estimărilor Băncii Mondiale¹ realizate pentru anul 2020, criza pandemică și cea provocată de secetă vor conduce la o recesiune gravă, PIB-ul real reducându-se cu 7,2 procente în anul 2020. Conform datelor Biroului Național de Statistică² (BNS), Produsul Intern Brut al Republicii Moldova, estimat pentru trimestrul III 2020, a scăzut cu 8,2 la sută, pe serie brută, față de tr.III din 2019.

Guvernul de la Chișinău, la fel ca și guvernele din celelalte state ale lumii, a aprobat o serie de restricții de circulație și activitate antreprenorială pentru a opri răspândirea infecției, dar care s-au soldat cu un impact dezastruos pentru mediul de afaceri. HORECA, turismul, comerțul, serviciile au fost cele mai afectate sectoare, în care s-au închis numeroase afaceri și s-au disponibilizat mii de salariați.

Conform aceluiași estimări ale Băncii Mondiale numărul persoanelor ocupate urmează să se reducă cu aproape 8 procente în 2020. Aproape 70 000 de locuri de muncă vor fi pierdute, predominant în comerț și HORECA, industrie, transporturi (majoritatea formale) și agricultură (majoritatea informale). De asemenea, conform datelor BNS 1,5% din gospodăriile din țară au declarat că cel puțin un membru din familie a pierdut locul de muncă în primele 9 luni ale anului 2020.

Consiliul Economic de pe lângă Prim-ministru a estimat în Raportul său «Matricea Covid»³ că de la începutul pandemiei, circa 32 mii de persoane din sectorul real al economiei (8,9% din numărul de angajați) și-au pierdut locurile de muncă. Totodată, cele mai masive disponibilizări de personal s-au produs în agențiile de turism (-84%) și sectorul HORECA (-44,6%).

¹Evaluarea impactului COVID-19 și a secetei asupra locurilor de muncă, companiilor și gospodăriilor, prognoza Băncii Mondiale;

²Produsul Intern Brut în trimestrul III 2020 și ianuarie-septembrie 2020, www.statistica.gov.md;

³Matricea COVID, Raport elaborat de Consiliul Economic pe lângă Prim-Ministru;

2. Măsuri de atenuare a consecințelor pandemiei cu Covid-19 întreprinse de Guvern

În condițiile evoluției negative a economiei, Guvernul a încercat să pună în aplicare mai multe politici și mecanisme de atenuare a impactului pandemiei. Astfel, în partea ce vizează aspectele economice au fost realizate măsuri care au inclus subvenții, amânări de taxe și impozite, reducerea ratei de bază la credite, printre care⁴:

- reducerea de la 20% la 15 % a TVA pentru sectorul HORECA începând cu 1 mai 2020;
- amânarea plății impozitului pe venit provenit din activitatea de întreprinzător cu 3 luni;
- amânarea, până la 25 aprilie, a declarării și achitării impozitului pe venit pentru anul 2019 de către întreprinzătorii individuali, gospodăriile țărănești (fermieri) neplătitori de TVA, agenții economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii;
- subvenționarea întreprinderilor și organizațiile necomerciale, care au instituit șomaj tehnic și/sau staționare a activității, prin returnarea impozitelor și contribuțiilor aferente salariilor achitate;
- extinderea accesului la ajutor de șomaj pentru mai multe categorii de șomeri și majorarea ajutorului de șomaj, suma minimă fiind 2775 lei;
- restituirea contribuțiilor de asigurări sociale pentru titularii de patentă, persoanelor care practică activitate independentă, întreprinzători individuali care și-au sistat activitatea în perioada stării de urgență;
- asigurarea oportunității băncilor și organizațiilor de creditare nebanară pentru amânarea ratelor la credite, aferente persoanelor fizice și juridice;
- instituirea „Programului de rambursare a TVA”, care vizează oferirea contribuabililor de TVA a dreptului de a solicita o rambursare a TVA pentru o perioadă ulterioară, ceea ce permite o creștere considerabilă a lichidității întreprinderilor;
- instituirea „Programului de subvenționare a dobânzii”, care constă în furnizarea de sprijin prin compensarea până la sfârșitul anului 2020 a ratei dobânzii lunare pentru întreprinderile care contractează împrumuturi în cadrul Programului (fără a restricționa destinația lor: salarii, capital de lucru, investiții);
- instituirea moratoriului asupra controalelor de stat în timpul stării de urgență declarate (cu unele excepții asociate cercetărilor penale, riscurilor de sănătate publică sau cele efectuate de către Banca Națională, Curtea de Conturi, Comisia Națională a Pieței Financiare);
- anularea obligației de a efectua auditul obligatoriu al situațiilor financiare individuale pentru anul 2019;
- Comisia Națională a Pieței Financiare a reeșalonat toate taxele de supraveghere pentru asigurători, organizații de creditare nebanară și asociații de economii și împrumuturi;
- a fost ajustat cadrul legal național prin completarea Codul Muncii cu un capitol nou care reglementează organizarea muncii la distanță.

⁴Măsuri economice anti-covid, www.mei.gov.md

În această perioadă a continuat implementarea programelor ODIMM de suport pentru antreprenori, precum „Femei în afaceri”, „PARE 1+1”, „Suport pentru tineri”, „Ecologizarea IMM” ș.a. De asemenea, pentru a sprijini mediul de afaceri afectat de consecințele pandemiei au fost lansate o serie de programe și inițiative noi. Printre acestea sunt:

- programul de digitalizare a IMM-urilor;
- un Produs nou de garantare destinat în exclusivitate IMM-urilor afectate de criza pandemică;
- extinderea Fondului de garantare a creditelor prin ODIMM, cu 50 mln. lei;
- instrumentul de dezvoltare a Rețelei Incubatoarelor de Afaceri;
- programul-pilot de creare a Platformelor Industriale Multifuncționale și dezvoltarea a 18 Platforme Multifuncționale în raioanele în care nu există platforme industriale.

Cu toate acestea, doar 6 procente din întreprinderi⁵, în mare parte întreprinderi mijlocii și mari, au primit sprijin guvernamental de la începutul pandemiei sau se așteaptă să-l primească.

Fiind nemulțumit de măsurile guvernamentale care au vizat suportul agenților economici pentru depășirea pandemiei și condițiile de activitate impuse, reprezentanții sectorului (asociațiile patronale) au organizat și desfășurat mai multe acțiuni de protest și sensibilizare. Astfel, în luna iunie și decembrie 2020 aceștia au condamnat restricțiile impuse în activitatea lor, considerându-le inadecvate, ne proporționale riscurilor de infectare ce există în sector și adoptate unilateral de guvern.

3. Reziliență și adaptare a întreprinderilor la noile condiții de activitate, cu accent pe noile priorități: economie verde, digitalizare și incluziune

Desigur, principalul obiectiv, la etapa actuală, este ca întreprinderile să supraviețuiască, să utilizeze mecanisme manageriale care le-ar permite să se adapteze noilor condiții de activitate, inclusiv, să schimbe accentele de la activitățile tradiționale la cele bazate pe inovații, pe utilizarea resurselor mai puțin costisitoare, cu impact asupra situației lor economice, cât și a societății în general.

Pierderile substanțiale provocate de reducerea numărului de mese din restaurante, pentru păstrarea normelor de distanțare socială, investițiile suplimentare în produse de igienizare sau de creare a unor medii propice clienților trebuie să fie recuperate treptat din alte sectoare, definite de termeni precum eficiență și monitorizare pentru o posibilă reziliență sau nouă normalitate cu accente pe «economia verde», digitalizarea proceselor și asigurarea unei incluziuni sociale a tuturor categoriilor de populație

Termenul de economie verde a fost utilizat pentru prima dată într-un raport de pionierat din 1989 pentru guvernul Regatului Unit de către un grup de economiști de mediu, intitulat Plan pentru o economie verde (Pearce, Markandya și Barbier, 1989).

Cu toate acestea încă nu există o definiție convenită la nivel internațional a economiei verzi, dar în majoritatea lor acestea fac referire la o economie care este:

⁵ Evaluarea impactului COVID-19 și a secetei asupra locurilor de muncă, companiilor și gospodăriilor, prognoza Băncii Mondiale

- cu un nivel scăzut de carbon și a poluării,
- eficientă din punct de vedere al resurselor și
- incluzivă social.

Aplicațiile software (digitalizare) dedicate segmentului de business ce vizează pensiunile, hotelurile sau restaurantele în condițiile impuse de pandemie COVID au devenit vitale.

În termeni generali, «digitalizarea» înseamna transformarea oricăror, informații (text, desen, audio) în informații care ar putea fi prelucrate electronic. Digitalizarea ar însemna posibilitatea automatizării prelucrării informației dedicată rezervărilor, managementul stocurilor, vânzărilor, integrarea dispozitivelor mobile pentru ospățari, administratori, manageri, implementarea modului front office digital.

Atât economia verde, cât și digitalizarea trebuie să asigure dezvoltarea afacerilor cu grad sporit de coeziune socială, bazată pe incluziunea și participarea omului în procesele vizate, indiferent de statutul social al omului. Mai mult decât atât, implementarea principiului incluziunii sociale vizează capacitatea unităților economice de a utiliza munca persoanelor cu dizabilități, inclusiv de a presta servicii pentru astfel de persoane, pentru a reduce marginalizarea lor.

Capacitatea de implementare a acestor principii determină în condițiile actuale cât de mult sînt predispuși întreprinderile să se adapteze la schimbare, să facă față noilor provocări.

4. Măsurarea impactului pandemiei cu Covid-19 asupra sectorului HORECA și a rezilienței întreprinderilor din acest sector.

Pentru a măsura impactul pandemiei cu Covid-19 asupra întreprinderilor din sectorul HORECA a rezilienței și reformării întreprinderilor din acest sector s-au utilizat două instrumente sociologice: interviul de grup, cu participarea reprezentanților mediului de afaceri din sector și un chestionar cu un set de întrebări axate pe principalele probleme legate de consecințele pandemiei cu Covid-19.

În cadrul interviului de grup au participat reprezentanți ai mediului de afaceri din domeniul HORECA, reprezentanți ai asociațiilor angajatorilor din domeniu, reprezentanți ai administrației publice și ai organizațiilor sindicale, membrii Comitetului sectorial pentru formare profesională în comerț, hoteluri, restaurante. Intervievații și-au exprimat opiniile privind următoarele subiecte:

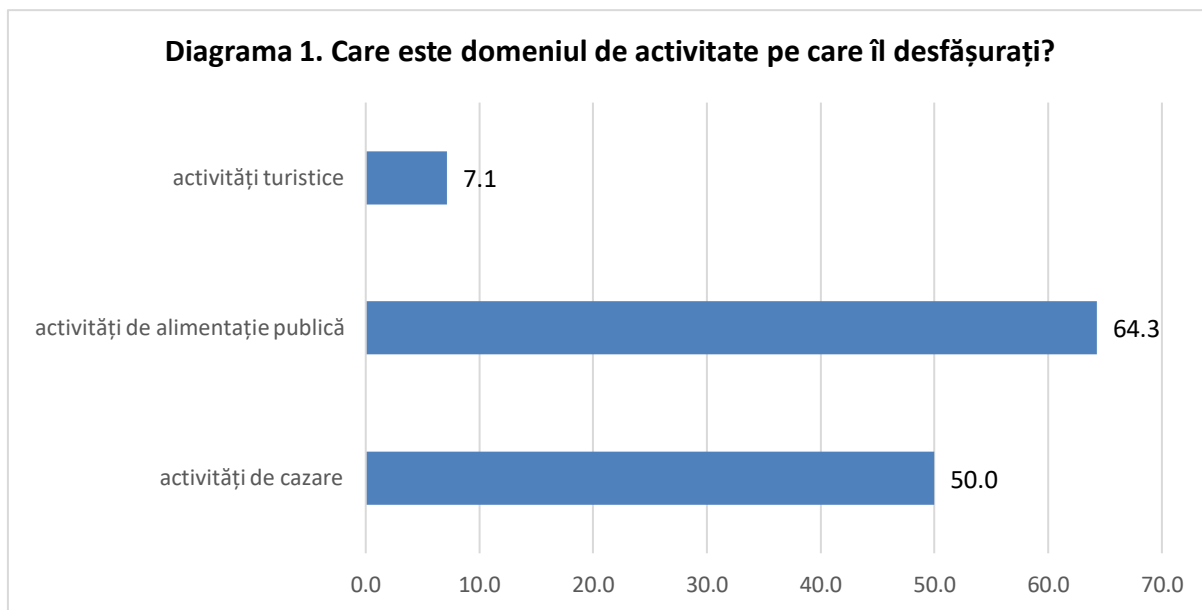
- Care a fost impactul pandemiei asupra sectorului?
- Care au fost cele mai acute probleme cu care v-ați confruntat în această perioadă?
- Cum apreciați măsurile întreprinse de stat pentru a susține sectorul?
- Care măsuri considerați că sînt necesare de întreprins în continuare pentru a susține sectorul?
- Cît de dispuși sînteți de a implementa în activitate metode noi, de digitalizare a activității?
- Cum considerați, puteți să aplicați în afacerea Dvs. a unor tehnologii/procese care ar avea impact pozitiv asupra mediului/ecologic?
- Ce produse, servicii noi, inovatoare ați dezvoltat în perioada pandemiei?

Principalele constatări obținute prin interviu sînt:

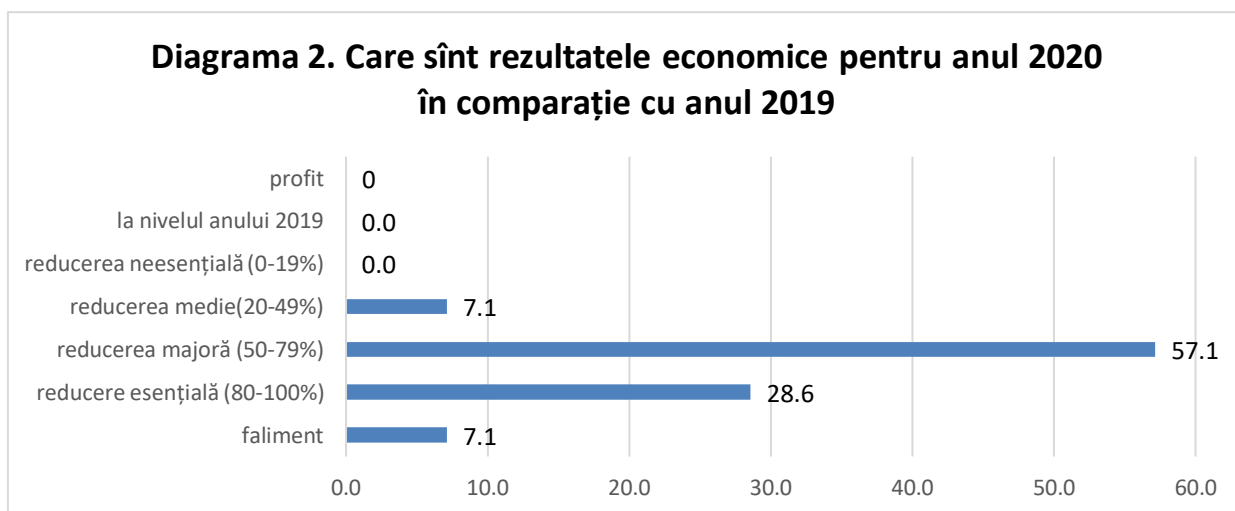
- Sectorul HORECA este printre cele mai afectate sectoare ale economiei, deoarece timp îndelungat întreprinderile din acest sector au fost nevoite să-și sisteze activitatea, suportînd astfel, costuri impunătoare. Conform estimărilor reprezentanților sectorului, în primele 7 luni ale pandemiei COVID, vânzările s-au redus cu peste 50%, iar încasările cu 60% față de anul 2019.
- În sectorul hoteluri activitatea s-a redus cu 78%, iar cel al turismului cu peste 75%.
- Restricțiile impuse pentru sector nu au fost proporționale riscurilor, nefiind argumentată logica acestora.
- În Republica Moldova nu au fost aplicate măsuri directe de susținere financiară, precum în alte țări (subvenționarea angajatorilor pentru achitarea salariilor în vederea menținerii raporturilor de muncă cu aceștia, garanții de stat pentru creditele luate în această perioadă, vacanțe fiscale, împrumuturi preferențiale, anularea amenzilor).
- Republica Moldova este pe ultimul loc în Europa după mărimea ajutorului acordat mediului de afaceri și populației. Este necesar de a acorda înlesniri fiscale pentru toate cheltuielile legate de prevenirea și neadmiterea răspîndirii infectării cu Covid-19. Suplimentar, trebuie de revăzut mecanismele de subvenționare a locurilor de muncă în sector. De asemenea, este necesar de a elabora și aproba cadrul legal pentru organizarea creșelor și a grădinițelor pentru copii de către angajatori. Este necesar de a susține angajatorii pentru a recalifica personalul în vederea practicării unei alte activități.
- Un element cheie pentru susținerea sectorului este restabilirea mecanismului de tichete de masă, precum și extinderea acestora pentru sectorul bugetar. Mai mult decît atît, este necesar de a aplica tichetele pentru alte servicii, precum recuperarea sănătății pentru cei care au fost infectați cu Covid-19. Este necesar de a crea lanțul de producție pentru întreg sectorul, deoarece există o interdependență între sub-sectoarele din domeniul HORECA (hoteluri, restaurante, cafenele/catering), inclusiv turism.
- La elaborarea de către Ministerul Economiei și Infrastructurii a Programului post-COVID-19 pentru perioada 2020-2021 să fie consultate și luată în considerare opinia angajatorilor, inclusiv din domeniul HORECA.

În cadrul cercetării prin metoda chestionării principalele constatări sînt următoarele:

Mai multe unități economice practică concomitent mai multe activități din sectorul HORECA (hoteluri, restaurante, cafenele), creînd un lanț valoric interdependent. Mai mult, unitățile economice respective au avut de suferit ca urmare a pandemiei pe întreg acest lanț (Diagrama 1.).

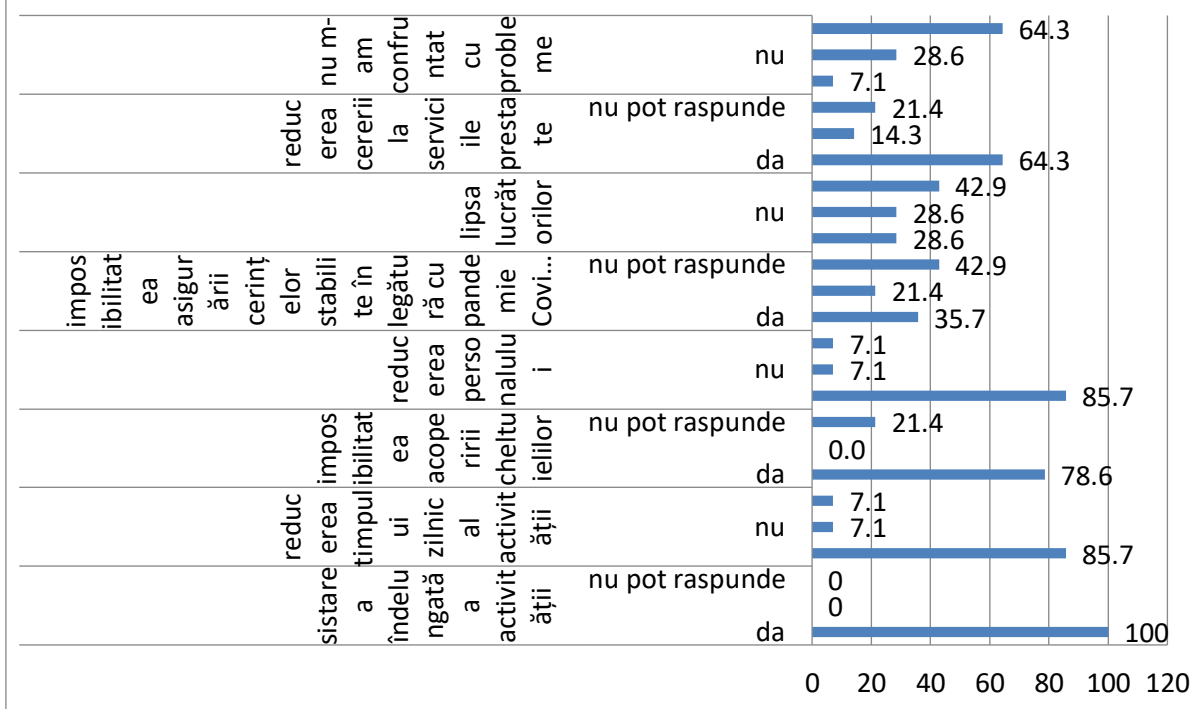

Analizînd răspunsul referitor la rezultatele economice pentru anul 2020, constatăm că 28,6% din unitățile economice au avut reduceri esențiale ale activității (80-100%), iar 57,1% au avut o reducere majoră a activității – de pînă la 80% (Diagrama 2). Aceste date sînt comparabile cu cele oferite de alte studii analizate mai sus.

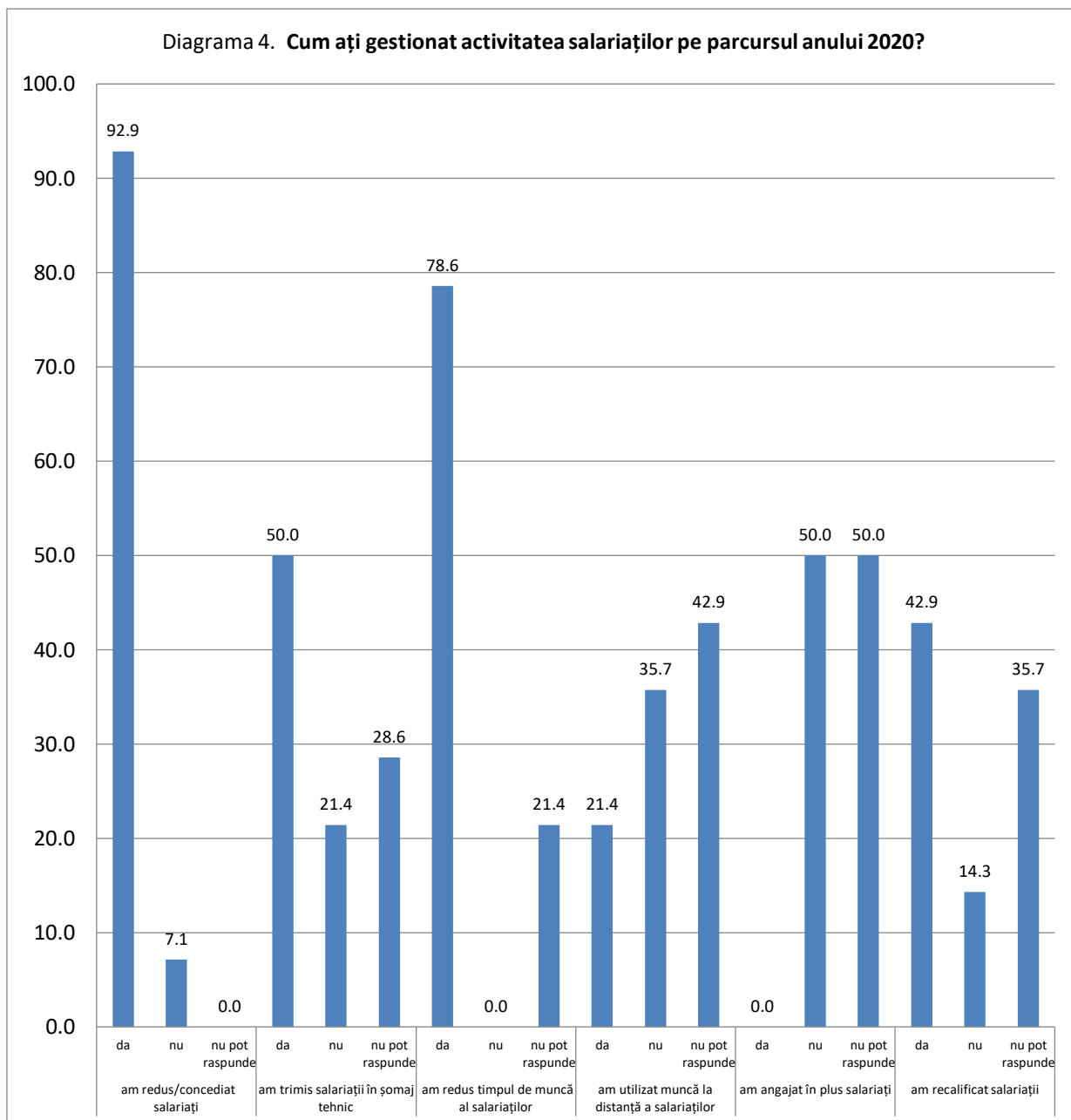

Practic, unitățile economice din sector s-au confruntat cu tot setul de probleme abordate în cadrul cercetării: 100% din unitățile economice și-au sistat activitatea, cîte 85,7% - și-au redus activitatea zilnică și și-au redus din personal, 78,6% - nu și-au putut acoperi cheltuielile. Doar 7,1% di respondenți au răspuns ca nu s-au confruntat cu probleme (Diagrama 3.).

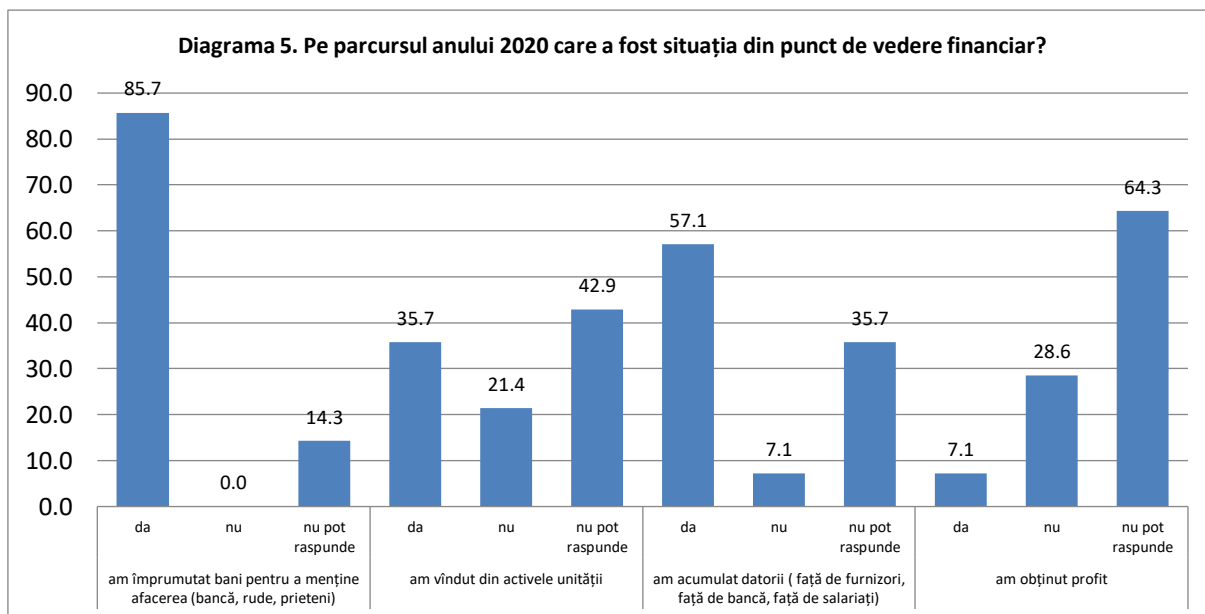
Diagrama 3. Care sînt cele mai acute probleme cu care v-ați confruntat pe parcursul anului 2020?

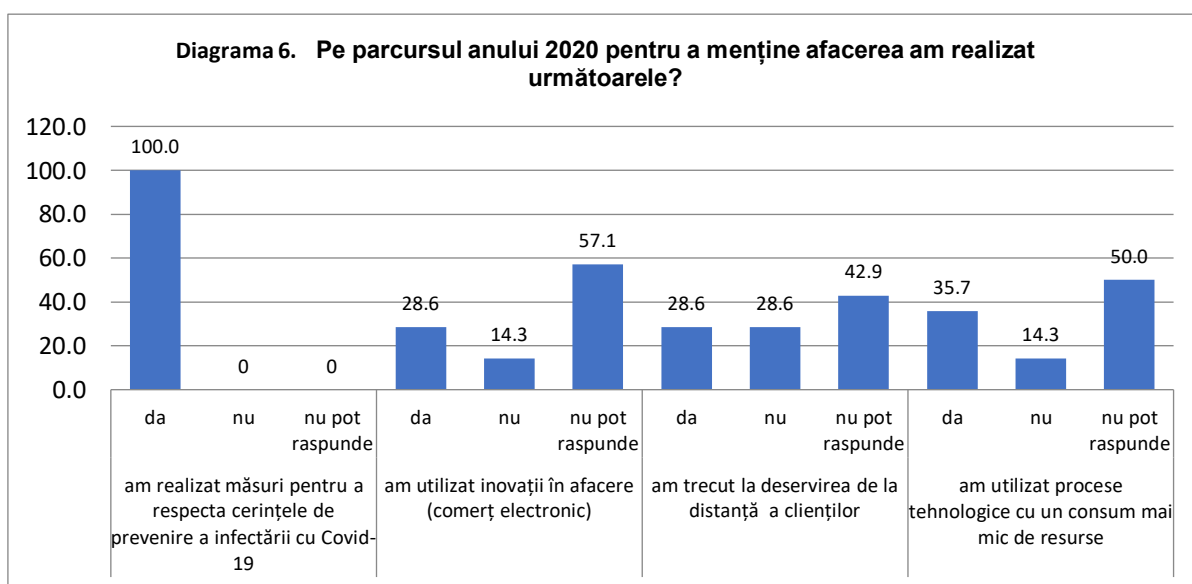
Constatările făcute la întrebarea anterioară, referitor la gestionarea salariaților se confirmă și prin faptul că respondenții au redus/concediat din angajați (92,9%) și au redus din timpul de muncă al acestora (78,6%). O parte din unitățile economice au recalificat salariații (42,9%), și doar 1/5 (21,4%) au putu să utilizeze muncă la distanță. Constatăm că pe parcursul anului agenții economici din sector nu au făcut angajări, respectiv nu au creat locuri noi de muncă (Diagrama 4.).

Din punct de vedere financiar unitățile economice au răspuns că au fost nevoite să împrumute bani pentru a menține afacerea (85,7%), precum și că au acumulat datorii (57,1%) (Diagrama 5.). Respectiv, constatăm că și pentru viitor unitățile economice din sector vor fi în dificultate de a activa, deoarece duc o lipsă de mijloace financiare.

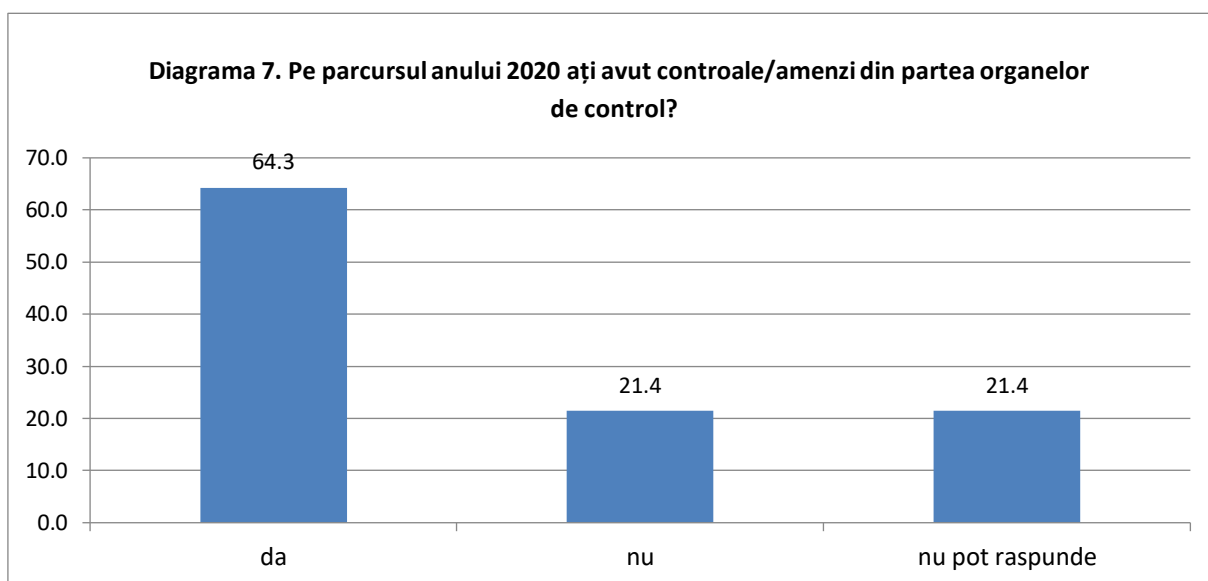

Pentru a se adapta noilor condiții de activitate toți agenții economici din sectorul HORECA au realizat măsuri pentru a asigura cerințele de prevenire a infectării cu Covid-19. Totodată, este redus numărul celor care au întreprins acțiuni inovative: comerț electronic – 28,6%, deservirea la distanță a clienților – 28,6%, reducerea consumului de resurse – 35,7% (Diagrama 6.).

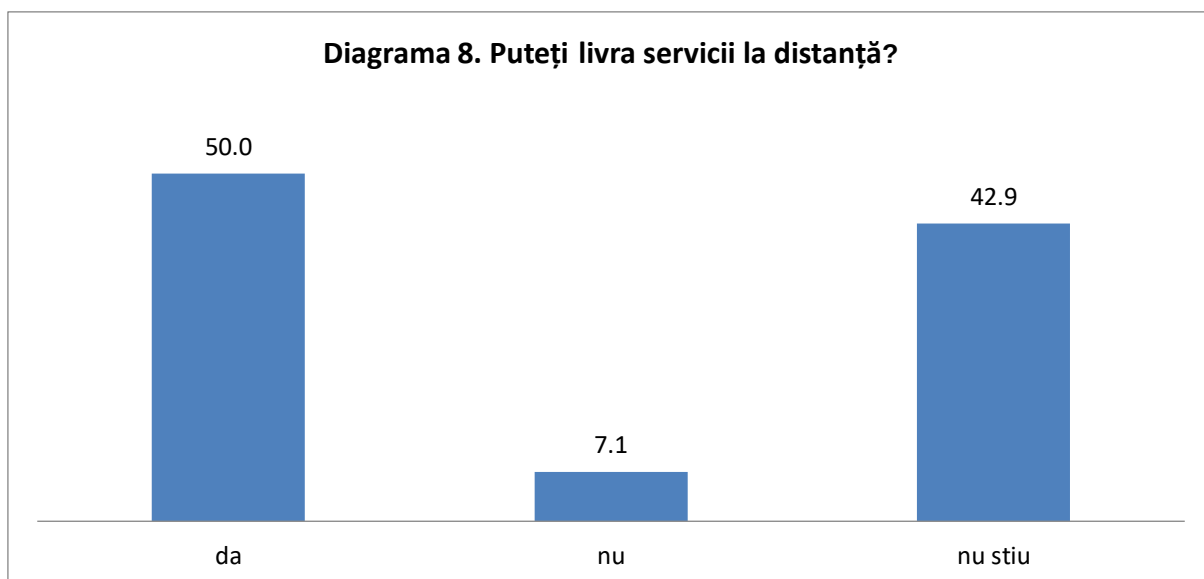
Referitor la susținerea din partea statului, respondenții în marea lor majoritate (64,3%) le-au calificat fără impact asupra lor. Doar 50 la sută din respondenți au specificat că au beneficiat de reducerea T.V.A., 28,6% - de restituirea contribuțiilor aferente plăților salariale și 14,3% - de subvenționarea dobânzilor.

Este redus și numărul agenților economici care în perioada de referință nu au fost supuși controalelor din partea organelor de control ale statului – 21,7%. Dimpotrivă, 64,3% au răspuns că au avut controale/amenzi (Diagrama 7.).

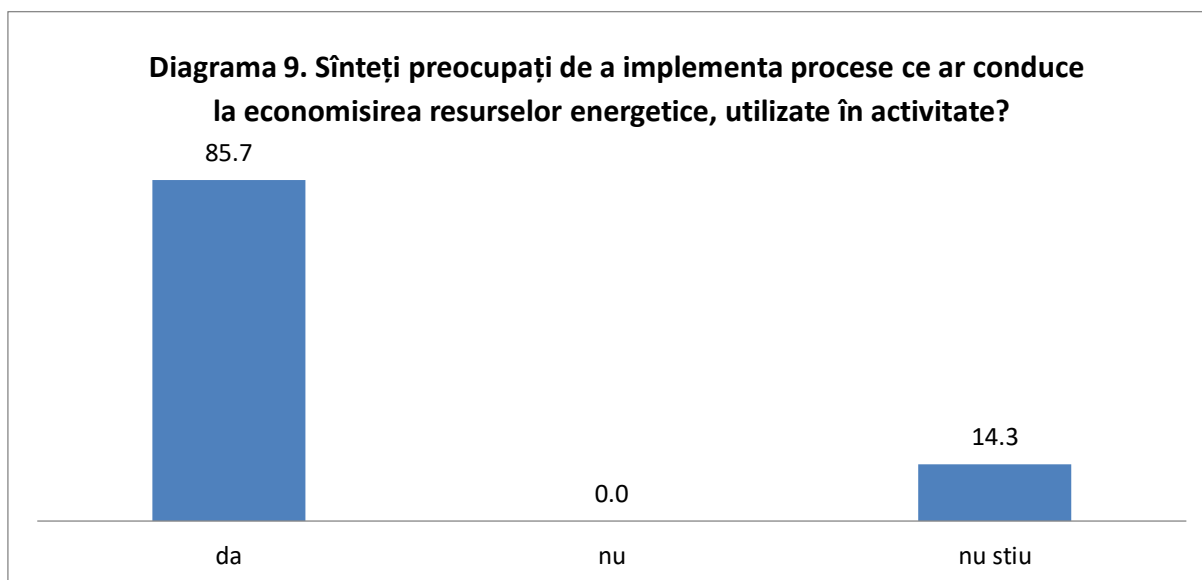
Mai puțin de jumătate din respondenții (42,9%) au confirmat că ar putea implementa în afacerea lor procese de digitalizare, dar același număr de respondenți a spus că nu cunoaște dacă ar putea face acest lucru. Putem presupune că respondenții nu cunosc ce este digitalizarea și cum ar putea fi ea implementată. Totodată, 64,3% au răspuns că au o pagină web care se referă la activitatea lor.

De asemenea, doar 50 la sută din respondenți au menționat că ar putea livra servicii la distanță. Concomitent, este destul de mare numărul celor care nu știu dacă ar putea face acest lucru – 42,9% (Diagrama 8.).

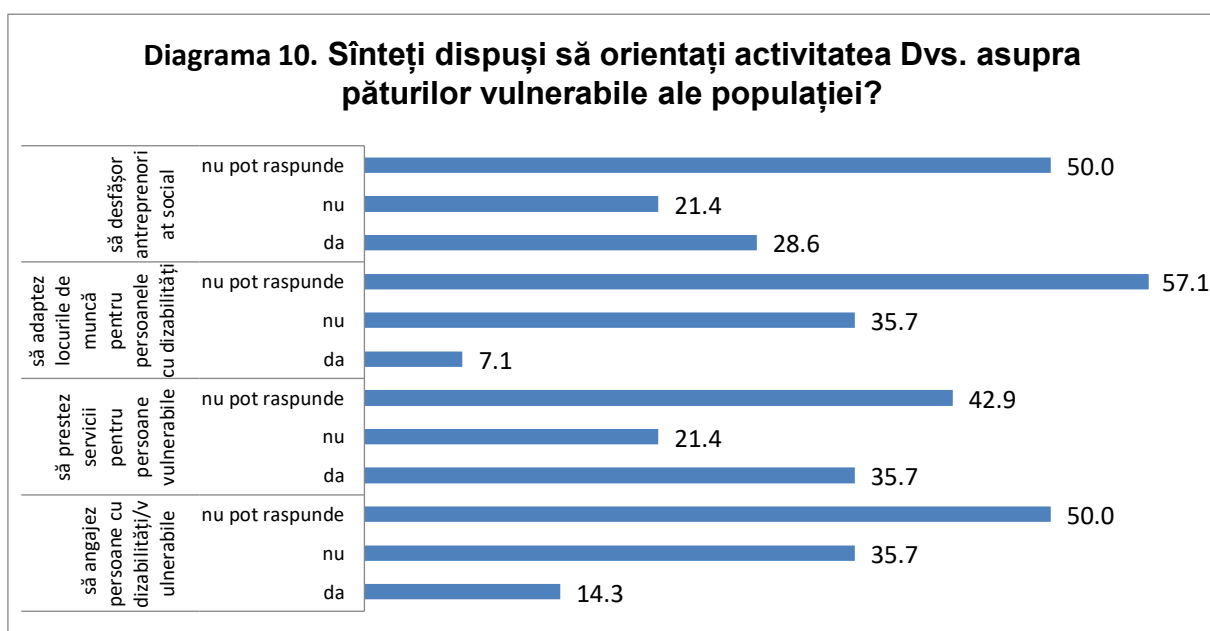
La fel, 50% din respondenți au răspuns că vânzările on-line ar avea perspectivă pentru afacerea lor, iar 14,3% - au răspuns că nu ar putea realiza astfel de activități.

Jumătate din respondenți au răspuns că gestionează utilizarea/diminuarea deșeurilor și 85,7% doresc să implementeze procese ce ar conduce la economisirea resurselor energetice utilizate în activitate (Diagrama 9.).

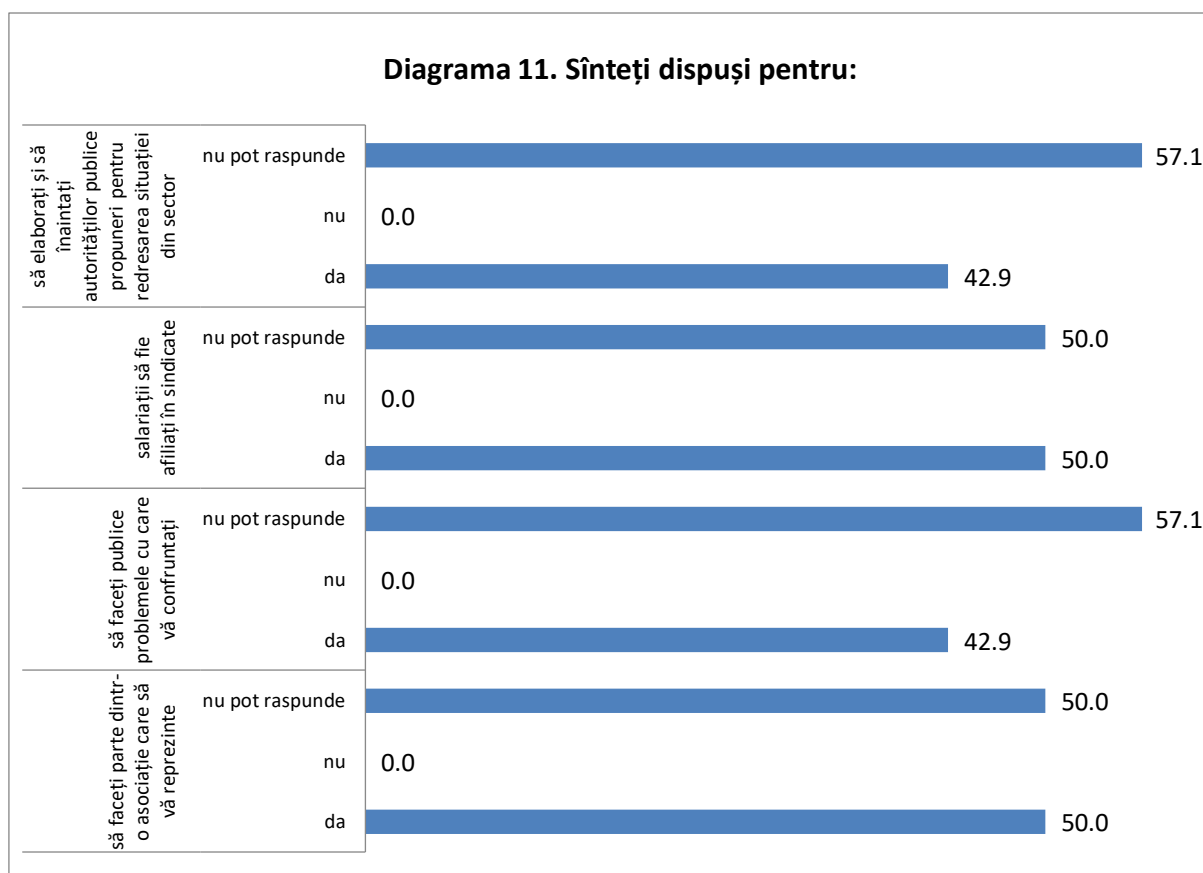

Totodată, cîte 28,6% din respondenți au răspuns că activitatea lor nu afectează mediul și ecologia și respectiv afectează într-o măsură foarte mică.

Referindu-ne la asigurarea unei coeziuni sociale, mai cu seamă față de persoanele cu dizabilități, constatăm este destul de redus numărul celor care ar angaja persoane cu dizabilități (14,3%) sau ar adapta locurile de muncă pentru persoanele respective (7,1%). Este redus și numărul celor care ar prestații servicii pentru persoanele vulnerabile (35,7%) sau să desfășoare antreprenoriat social (28,6%) (Diagrama 10.).

Analizînd capacitatea sectorului HORECA de a fi unit și activ în soluționarea problemelor cu care se confruntă constatăm că doar jumătate din respondenți ar dori să facă parte dintr-o asociație patronată sau ca salariații să fie membri de sindicat. Mai puțin de jumătate din respondenți (42,9%), au răspuns că sînt gata să facă publice probleme cu care se confruntă sau să vină cu propuneri concrete către autoritățile publice pentru a soluționa problemele existente (Diagrama 11.).

Este necesar de menționat că respondenții conform numărului mediu scriptic se încadrează în categoria întreprinderilor mici și mijlocii, iar salariul mediu este de pînă la 5000 de lei la 85,7% din unitățile economice respondente.

5. Constatări și recomandări

Analizînd rezultatele cercetărilor făcute pînă în prezent, expunerile în cadrul interviului de grup și al chestionării, putem face următoarele constatări:

- Sectorului HORECA este unul dintre cele mai afectate sectoare ale economiei, activitatea economică a întreprinderilor din sector reducîndu-se cu peste 80 la sută;
- Consecințele inactivității sînt caracterizate prin reducerea personalului și acumularea datoriilor;
- Este destul de redus numărul agenților economici care au introdus în activitatea sa inovații, fiind implementate doar cerințele impuse de autorități vizînd combaterea infectării cu Covid-19;
- Un număr destul de mare de agenți economici au calificat măsurile întreprinse de către stat ca fără impact pentru activitatea lor;

- Jumătate din respondenți nu cunosc sau nu pot digitaliza activitatea care o desfășoară;
- Jumătate din respondenți ar putea livra serviciile la distanță sau să facă vânzări on-line;
- Un număr mare de agenți economici sînt interesați de a implementa procese ce ar conduce la economisirea resurselor;
- Este redus numărul respondenților care ar utiliza muncă persoanelor cu dizabilități sau ar orienta activitatea spre persoanele vulnerabile;
- Doar jumătate din respondenți sînt disponibili pentru a face parte dintr-o asociație patronală și sînt gata de a face publice problemele cu care se confruntă;

Pentru a asigura o evoluție pozitivă a sectorului este necesar de a depăși problemele constatăte prin implementarea mai multor acțiuni de către principalii actori ai sectorului (administrația publică centrală și de specialitate, angajatori, asociațiile patronale, organizațiile sindicale ș.a.):

- Sectorul HORECA necesită o abordare aparte în politicile statului de restricționare a activității, fiind corelate pericolele de infectare cu Covid-19 cu specificul activității, dar și rentabilitatea economică;
- Deciziile luate de guvern să fie mai specifice și să fie discutate cu reprezentanții sectorului.
- Sectorul necesită politici cu impact direct asupra unităților economice (subvenționarea angajatorilor pentru achitarea salariilor în vederea menținerii raporturilor de muncă cu aceștia, garanții de stat pentru creditele luate în această perioadă, vacanțe fiscale, împrumuturi preferențiale, anularea amenzilor);
- Este necesar de a restabili mecanismul tichetelor de masă, precum și extinderea acestora pentru sectorul bugetar. Mai mult decît atît, este necesar de a aplica tichetele pentru alte servicii, precum recuperarea sănătății pentru cei care au fost infectați cu Covid-19;
- Este necesar de a crea lanțul de producție pentru întreg sectorul, deoarece există o interdependență între sub-sectoarele din domeniul HORECA (hoteluri, restaurante, cafenele/catering), inclusiv turism;
- Autoritățile publice ar trebui să acorde o asistență mai mare companiilor pentru implementarea proceselor de digitalizare și extindere a vânzărilor on-line, crearea platformelor electronice pentru prestarea serviciilor de către agenții economici din sector;
- Ghidarea unităților economice din sector pentru implementarea principiilor „economiei verzi”;
- Sporirea volumului serviciilor prestate la distanță, inclusiv pentru persoanele vulnerabile (bătrîni, mame singure cu copii) în condițiile desfășurării antreprenoriatului social;
- Dezvoltarea și îmbunătățirea coeziunii dintre unitățile economice din sector prin crearea asociațiilor profesionale care să-i reprezinte.

6. Planul de Advocacy pentru perioada 2020-2021 a Platformei Naționale a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic: valoarea acțiunilor HORECA pe această platformă

Platforma Națională a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic⁶ este cea mai reprezentativă platformă a societății civile din Republica Moldova. Misiunea Platformei este de a consolida procesul de integrare europeană și de dezvoltare democratică a Republicii Moldova, de a contribui la procesul de advocacy și de monitorizare în implementarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, precum și a altor documente relevante ce se referă la Parteneriatul Estic și la relația dintre RM și UE.

Planul de advocacy al Platformei Naționale a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic este menit să informeze nu doar publicul larg, dar și partenerii de dezvoltare despre prioritățile Platformei și pentru stabilirea oportunităților și ideilor de parteneriate.”

Potrivit E.S., domnul Peter Michalko, ambasador, Șef al Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, pentru a contracara consecințele pandemiei COVID-19 pe plan social și economic în țările Parteneriatului Estic, Comisia Europeană a lansat un apel de propuneri care are drept scop susținerea societății civile de la nivel local din țările PaE. Societatea civilă din Republica Moldova va beneficia, în acest context, de aproximativ 2,5 mil lei.

Planul de Advocacy al Platformei Naționale este prima pistă de comunicare a priorităților care trebuie să se regăsească atât pe agenda societății civile, cât și recomandăm să se regăsească și pe agenda UE.⁷

Pe data de 21 decembrie 2020, Institutul Muncii, în calitate de organizație membră a Platformei Naționale a FSC PaE, Grupul de Lucru nr.5: Politici de Muncă și Dialog Social, a desfășurat Atelierul de lucru al reprezentanților sectorului HORECA pentru identificarea măsurilor de reziliență și crearea a locurilor de muncă în sector cu accent pe noile priorități: economie verde, digitalizare și incluziune.⁸

În urma aplicării unui chestionar, sintetizării opiniei reprezentanților sectorului HORECA, datelor altor studii, analizei măsurilor de susținere a activității de întreprinzător în perioada pandemiei, este elaborat ***Studiul Impactul pandemiei cu Covid-19 asupra sectorului HORECA și măsuri de reziliență pentru menținerea și crearea locurilor de muncă și Documentul de poziție privind măsurile de reziliență și crearea a locurilor de muncă în sector cu accent pe noile priorități: economie verde, digitalizare și incluziune.***

⁶ <https://www.eap-csf.md/despre-platforma-eap/>

⁷ <https://www.eap-csf.md/comunicat-de-presa-plan-de-advocacy/>

⁸ <https://www.eap-csf.md/atelier-de-lucru-al-reprezentantilor-sectorului-horeca-pentru-identificarea-masurilor-de-rezilienta-si-creare-a-locurilor-de-munca-in-sector-cu-accent-pe-noile-prioritati-economie-verde-digitalizare-2/>